

Mikko **Katramo** Jari **Lauriala**
Ismo **Matinlauri**
Jaakko **Niemelä** Karin **Svennas**
Nina **Wilkman**

YRITYSKAUPPA

Sanoma Pro Oy
Helsinki

Kustantaja: Sanoma Pro Oy
2. painos, 2013

ISBN 978-952-63-1626-0

www.sanomapro.fi

Toimitus: Karoliina Yli-Kerttula ja Sari Kettunen
Kansi: Arto Törmänen
Ulkoasu ja taitto: Outi Vintola
Kuvitus: Eila Sinivuori

© Kirjoittajat ja Sanoma Pro Oy

Teos on suojattu tekijänoikeuslailla (1961/404). Kopiointi, tallentaminen, jakelu, muu jatkokäyttö sekä edelleenluovutus sallittu vain tekijän ja kustantajan etukäteen antamalla luvalla.

Kopiointiluvasta vastaa aina käyttäjä. Varmista sopimuksesi voimassaolo:
www.kopiosto.fi

Esipuhe

Orgaanisen kasvun lisäksi yrityskauppa on toinen tapa nopeuttaa yrityksen kasvua sekä auttaa yritystä taloudellisten ja strategisten tavoitteiden saavuttamisessa. Yrityskaupoissa siirtyy usein merkittäviä varallisuuseriä ostajalta myyjälle, minkä vuoksi kaupan onnistuminen on ensiarvoisen tärkeää sekä yritysjohdolle että yrityksen omistajille. Yrityskauppa on aina kokonaisuus, jonka kaikkien osa-alueiden ymmärtäminen luo edellytykset menestyksekkäälle prosessille.

Yrityskauppa-teos on ensimmäinen suomenkielinen yrityskaupan keskeiset osa-alueet sisältävä käsikirja. Teos on suunnattu erityisesti taloushallinnon ja yrityskauppojen parissa työskenteleville henkilöille ja päätöksentekijöille, mutta myös kaikille yrityskauppaan liittyvistä asioista kiinnostuneille. Teoksen sisältö ja rakenne pyrkivät noudattamaan yrityskaupan prosessia, joka alkaa yrityskaupan suunnittelusta sekä yritysjärjestelyjen johtamisesta ja päättyy liiketoimintojen integraatiovaiheeseen.

Teos koostuu kuudesta yrityskaupan keskeisestä osa-alueesta seuraavasti: I Yritysjärjestelyjen johtaminen (osa-alueen kirjoittamisesta on vastannut Jari Lauriala), II Yrityksen arvonmääritys (Jaakko Niemelä), III Yritysrakenteen suunnittelu ja verotus (Karin Svennas), IV Yritysjärjestelyjen rahoitus (Mikko Katramo), V Yrityskaupan sopimusjärjestelyt (Nina Wilkman) sekä VI Yrityskaupan integraatio (Ismo Matinlauri). Usean luvun tekemiseen on kuitenkin osallistunut muitakin kirjoittajia, jotka esitellään Teoksen kirjoittajat -sivuilla.

Kirjoittajakunta haluaa kiittää WSOYpro:ta ja sen henkilökuntaa suuresta avusta ja kannustuksesta tämän teoksen valmistumisessa. Toivomme Yrityskauppa-teoksen auttavan lukijaa ymmärtämään ja analysoimaan yrityskaupan kokonaisuutta ja sen keskeisiä yksityiskohtia!

Espoossa, kesäkuussa 2011

Jaakko Niemelä
kauppatieteiden tohtori

Teoksen kirjoittajat

OTK Andreas Doepel on asianajaja ja Asianajotoimisto Borenius Oy:n osakas. Hän toimii neuvonantajana yrityskauppoihin ja sopimusoi-
keuteen liittyvissä kysymyksissä, keskittyen erityisesti yhtiöoikeu-
teen. Doepel on työskennellyt lukuisissa transaktioissa yli kymme-
nen vuoden ajan. Hän on myös Asianajotoimisto Boreniusin Cor-
porate law competence -ryhmän ja Nordic Deskin vetäjä.

OTK Christian Fogelholm on asianajaja ja Asianajotoimisto Borenius
Oy:n osakas. Hän toimii neuvonantajana yritysjärjestelyihin (mu-
kaan lukien yrityskaupat ja yhteisyritykset, erityisesti energiasekto-
rilla) ja kiinteistötransaktioihin liittyvissä kysymyksissä, joista hä-
nellä on yli kymmenen vuoden kokemus.

OTK Markku Hakkarainen on PricewaterhouseCoopers Oy:n Tax
Partner. Hän vastaa PricewaterhouseCoopers Oy:n yritysvero-ryh-
män toiminnasta ja on erikoistunut yritysjärjestelyihin ja struktu-
rointeihin liittyviin verokysymyksiin.

AA, VT, OTK Antti Karanko toimii asianajajana Asianajotoimisto Me-
rilampi Oy:n palveluksessa. Hän on toiminut asiamiehenä lukuisissa
kaupallisissa ja yhtiöoikeudellisissa tuomioistuiriidoissa sekä koti-
maisissa ja kansainvälisissä välimiesmenettelyissä. Karanko on myös
Suomen Asianajajaliiton sovittelijarekisteriin merkitty sovittelija.

KTM, VTM Mikko Katramo on Translink Corporate Finance Oy:n as-
sociate, joka on osallistunut neuvonantajana useisiin rajat ylittäviin
yrityskauppoihin ja rahoitusjärjestelyihin.

OTK, MBA Jari Lauriala on Translink Corporate Finance Oy:n toimi-
tusjohtaja, joka on osallistunut investointipankkiirina ja juristina lu-
kuisiin kotimaisiin ja rajat ylittäviin yrityskauppoihin ja rahoitusjär-
jestelyihin. Päätoimensa ohella Lauriala on kokenut ja arvostettu
rahoitusalan luennoitsija ja kirjailija.

DI Ismo Matinlauri on toiminut yli 20 vuotta Cargotec-konsernissa liiketoiminnan kehitystehtävissä ja operatiivisissa rooleissa. Matinlauri on osallistunut tänä aikana yritysostoprojekteihin ja kehittänyt niihin liittyviä toimintamaleja 2000-luvun alusta alkaen.

KTT Jaakko Niemelä on Alexander Corporate Finance Oy:n toimitusjohtaja ja Head of Corporate Finance. Ennen nykyistä tehtäväänsä hän toimi Pro Value Corporate Finance Oy:n ja Mandatum Pankkiiriliike Oy:n toimitusjohtajana ja pääanalyytikkona. Niemelällä on yhteensä lähes 20 vuoden kokemus arvonmäärityksen asiantuntijana osakemarkkinoilla ja yritysjärjestelyissä.

MBA Mirikka Rintala työskentelee Cargotec Finland Oy:ssä. Hän on osallistunut Cargotec-konsernissa useisiin yrityskaupan integraatioprojekteihin keskittyen erityisesti integraatioviestintään.

OTK, LL.M. Ari-Pekka Saanio on asianajaja ja Asianajotoimisto Borenius Oy:n osakas. Hän neuvoo koti- ja ulkomaisia yrityksiä ja sijoittajia yrityskaupoissa ja pääomamarkkinatransaktioissa. Saanio on suorittanut myös New Yorkin osavaltion asianajajatutkinnon sekä toiminut juristina merkittävässä yhdysvaltalaisessa Sullivan & Cromwell asianajotoimistossa. Saanion erityisalaa ovat kansainväliset toimeksiannot.

OTK, KTM Karin Svennas on PricewaterhouseCoopers Oy:n Tax Partner. Hän on erikoistunut yritysjärjestelyihin ja strukturointiin sekä rahoitusinstrumentteihin liittyviin verokysymyksiin. Svennas on PricewaterhouseCoopers Oy:n M&A-liiketoimintaryhmän vetäjä sekä Financial Services -verkoston jäsen.

VT Nina Wilkman on Asianajotoimisto Borenius Oy:n entinen osakas. Hän on koko uransa ajan työskennellyt yritys- ja rahoitusjärjestelyjen piirissä sekä asianajajana että yritysjuristina. Wilkman tekee väitöskirjaa sekä toimii välimiehenä ja eri hallitusten jäsenenä.

Sisällys

Esipuhe	3
Teoksen kirjoittajat	4

I YRITYSJÄRJESTELYJEN JOHTAMINEN

Jari Lauriala

1. Johdanto	19
1.1 Yritysosastajat	20
1.2 Yritysosasto osana kasvustrategiaa	24
2. Yrityskaupat strategian näkökulmasta	26
2.1 Yrityskauppojen strategian mukainen jaottelu	26
2.2 Yrityskauppojen toteutustavan mukainen jaottelu	28
2.3 Ostopäätökseen vaikuttavat tekijät	30
2.3.1 Arvon luonti	31
2.3.2 Markkina-aseman kasvattaminen	31
2.3.3 Kilpailuedun hankkiminen	33
2.3.4 Synergiaetujen saavuttaminen	34
2.3.5 Muut motiivit	36
2.4 Myyntipäätökseen vaikuttavat tekijät	37
3. Yrityskaupprosessi ostajan näkökulmasta	39
3.1 Projektijohdon rooli ja tehtävät	40
3.2 Yritysosostostrategia	42
3.3 Syngiat	44
3.4 Transaktiorakenteen suunnittelu	46
3.5 Neuvotteluprosessi	47
3.6 Due diligence	50
3.7 Business due diligence	53
3.8 Toteutus, sopeuttaminen ja jälkihoito	57
3.9 Epävarmuustekijät	59

4. Yrityskaappaprosessi myyjän näkökulmasta	61
4.1 Suora neuvottelu	61
4.2 Rajoitettu huutokauppa	62
4.3 Avoin huutokauppa	63
5. Epäonnistumisen syyt	67

II YRITYKSEN ARVONMÄÄRITYS

Jaakko Niemelä

1. Johdanto	71
1.1 Arvonmäärityksen osa-alueet	72
1.2 Pääjakson rakenne	73
2. Analyysit arvonmäärityksessä	75
2.1 Yritysjohdon keskeiset tehtävät	75
2.2 Liiketoiminnan ja strategian analysointi	79
2.2.1 Analysoinnin osa-alueet	81
2.2.2 Analysoinnin vaiheet	82
2.3 Tilinpäätösanalyysi	83
2.3.1 Perinteinen tilinpäätösanalyysi	84
2.3.2 Muu tilinpäätöksen analysointi	86
2.4 Arvoajureiden analysointi	94
2.5 Vaihtoehtoiset skenaariot	96
2.6 Synergiat yrityskaupoissa	97
2.7 Lopullinen kauppahinta	98
3. Arvonmääritysmenetelmät	101
3.1 Yleistä arvonmäärityksestä	102
3.2 Suhteellinen arvonmääritys	104
3.2.1 EV/EBIT- ja EV/EBITDA-luvut	106
3.2.2 P/E-luku	109
3.2.3 P/B-luku	113
3.2.4 Muut arvostuskertoimet	116
3.2.5 Riskin, kasvun ja velkaantumisen vaikutus arvostuskertoimiin	117
3.2.6 Arvostuskertoimien soveltamisesta	124

3.3	Arvonmäärittäysmallit	127
3.3.1	Osinkomalli	128
3.3.2	Vapaan kassavirran malli	129
3.4	Taloudellisen lisäarvon malli	135
3.5	LBO-malli	137
3.6	Herkkyysanalyysi	141
3.7	Arvonmäärittämyksen yhteenveto	142
4.	Tuottovaatimus arvonmäärittämyksessä	144
4.1	Aika-arvon huomioiminen	144
4.2	Pääoman tuottovaatimuksen vaihtelu	146
4.3	Oman pääoman tuottovaatimus	147
4.3.1	Riskitön korko	148
4.3.2	Markkinoiden riskipreemion määrittäminen	152
4.3.3	Yrityksen riskin vaikutus CAP-mallissa	154
4.3.4	Beeta-kertoimen määrittely	156
4.3.5	Tilinpäätöstiedot	162
4.4	Velkaisuus ja rahoituksellinen riski	166
4.5	Muut riskilisät	170
4.6	Vieraan pääoman tuottovaatimus	172
4.7	Pääomien painottaminen ja WACC	173

III YRITYSRAKENTEN SUUNNITTELU JA VEROTUS

Karin Svennas
Markku Hakkarainen

1.	Johdanto	181
2.	Yrityskaupan toteuttaminen	183
2.1	Vaihtoehtoiset toteutustavat	183
2.2	Valmistautuminen yrityskauppaan	184
2.3	Carve out	185
2.3.1	Jakautuminen	186
2.3.2	Sulautuminen	190
2.3.3	Osakevaihto	193
2.3.4	Liiketoimintasiirto	195
2.3.5	Purkaminen	197

2.4	Goodwillin verokäsittely	199
2.4.1	Osakekauppa	200
2.4.2	Liiketoimintakauppa	200
2.5	Transaktiokustannukset	201
2.6	Due diligence	202
2.7	Kauppahinnan allokointi liiketoimintakaupassa	203
3.	Yrityskaupan strukturointi	205
3.1	Kassaverot, efektiivinen veroaste ja laskennalliset verot	205
3.2	Hankintaan liittyvät veroseuraamukset	207
3.3	Voittojen kotiuttaminen	208
3.3.1	Lähdevero	209
3.3.2	Emo-tytäryhtiödirektiivi	209
3.3.3	Verosopimukset	210
3.3.4	Osinko ja pääomanpalautus	211
3.4	Tappioiden hyödyntäminen	212
3.4.1	Konsolidointi ja konserniavustukset	214
3.4.2	Sulautuminen	215
3.4.3	Poistojen lykkääminen	216
3.4.4	Konsernin sisäiset kaupat	217
3.5	Väilyhteisölainsäädäntö	218
3.6	Exit-vaihtoehtojen suunnittelu	218
3.7	Lopuksi	219
4.	Yrityskaupan rahoitus ja verotus	221
4.1	Oman ja vieraan pääoman ehtoinen rahoitus	221
4.1.1	Oma pääoma	221
4.1.2	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	222
4.1.3	IFRS-hybridilaina	223
4.1.4	Hybridi-instrumentit	224
4.2	Velkainstrumentit	225
4.3	Omat osakkeet	227
4.3.1	Uudet osakkeet	227
4.3.2	Hallussa olevat osakkeet	228
4.4	Rahoitusrakenteen suunnittelu	228
4.4.1	Korkojen markkinaehtoisuus	229
4.4.2	Lähdeverotus	230
4.4.3	Alikapitalisointi	230
4.4.4	Rahoitusyhtiön käyttö	231
4.4.5	Apuyhtiön käyttö	233

4.4.6	Valuuttakurssimuutokset	235
4.5	Rahoitusrakenteen muuttaminen	236
4.5.1	Konsernin sisäiset lainat	236
4.5.2	Alaskirjaukset.	237
4.5.3	Lainan konvertointi.	238
4.5.4	Lainan anteeksianto – akordi	239
4.5.5	Lainojen takaisinosto	240

IV YRITYSJÄRJESTELYJEN RAHOITUS

Mikko Katramo

Jari Lauriala

1.	Johdanto	245
1.1	Rahoituksen lähteet	246
1.1.1	Vähittäispankit	248
1.1.2	Finanssisijoittajat	249
1.1.3	Vähittäispankkien ja vakuutusyhtiöiden BO-yksiköt	250
1.1.4	Erytysluottolaitokset.	250
1.1.5	Muut institutionaaliset sijoittajat	251
1.1.6	Investointipankit.	252
1.2	Tilastotietoja yrityskaupoista ja niiden rahoituksesta.	253
2.	Yrityskaupan rahoituksen teoriaa.	258
2.1	Rahoitusjärjestelmä	258
2.2	Yrityskaupan rahoitustarve	259
2.3	Osakkeet ja käteinen maksuvälineenä.	260
2.4	Pääomarakenne.	262
2.4.1	Modiglianin ja Millerin teoreemat	263
2.4.2	Trade-off-teoria	265
2.4.3	Pecking order -teoria	266
2.4.4	Muita pääomarakenteeseen vaikuttavia tekijöitä	267
2.5	Velan vipuvaikutus.	270
2.6	Riskin ja tuoton korrelaatio	273
2.7	Rahoituksen instrumentointi.	274
3.	Ostajayhtiön osakkeiden käyttö vastikkeena.	278

4.	Yrityskaupan rahoittaminen käteisellä	281
4.1	Vieras pääoma	281
4.1.1	Vieraan pääoman tunnusmerkit	281
4.1.2	Vieraan pääoman ehtoisen rahoittajan näkökulma yrityskauppaan	282
4.1.3	Kassavirtamallinnus	284
4.1.4	Muita rahoituspäätökseen vaikuttavia tekijöitä	285
4.1.5	Rahoitusrakenne ja -prosessi	288
4.1.6	Vakuudelliset lainainstrumentit	289
4.1.7	Vakuudettomat lainainstrumentit	290
4.1.8	Siltarahoitus	292
4.1.9	Reaalivakuudet ja takaus	293
4.1.10	Sopimusvakuudet	294
4.1.11	Lainadokumentaatio	297
4.1.12	Lainojen ja vakuuksien uudelleenjärjestely	298
4.1.13	Kohdeyhtiön varojen käyttö	299
4.2	Oma pääoma	300
4.2.1	Suunnattu osakeanti	300
4.2.2	Listautuminen	302
4.3	Välirahoitusinstrumentit	304
4.3.1	Vaihtovelkakirjalaina	305
4.3.2	Optiolaina	307
4.3.3	Voitto-osuuslaina	308
4.3.4	Call-optiot velkainstrumenteissa	308
4.3.5	Etuoikeutettu osake	309
4.4	Muut instrumentit	310
4.4.1	Lisäkauppahinta	310
4.4.2	Myyjän myöntämä laina	311
5.	Buy out -järjestelyt	313
5.1	Järjestelyn osapuolet	314
5.1.1	Pääomasijoitusrahasto	314
5.1.2	Kohdeyhtiön johto	315
5.1.3	Kohdeyhtiön omistajat	316
5.1.4	Seni- ja juniorirahoittajat	316
5.2	Prosessin lyhyt kuvaus	317
5.3	Arvontuottomekanismit	317
5.3.1	Pääomarakenteen uudelleenjärjestely	318
5.3.2	Muut arvontuottomekanismit	319

5.4	Rahoitusrakenne	321
5.4.1	Rahoitustarve	321
5.4.2	Oma pääoma	321
5.4.3	Seniorilaina	322
5.4.4	Juniorilainat	323
5.4.5	Esimerkki rahoitusrakenteesta	324
5.5	Pääomasijoitusrahaston ja johdon sopimukset	326

V YRITYSKAUPAN SOPIMUKSET

Andreas Doepel
Christian Fogelholm
Antti Karanko
Ari-Pekka Saanio
Nina Wilkman

1.	Johdanto	331
2.	Yrityskaupan tyypillinen kulku	333
2.1	Yrityskaupan syyt	334
2.2	Huutokauppa	335
2.3	Yrityskauppaneuvottelut suoraan osapuolten välillä	337
2.4	Vendor due diligence	338
3.	Tärkeimmät juridiset osa-alueet yrityskaupan alkuvaiheessa	340
4.	Olennaisimmat sopimukset ja sopimuskohdat	344
4.1	Mistä sopimuksista yleensä neuvotellaan?	344
4.2	Kauppakirjan olennaisimmat kohdat	356
4.3	Osakassopimukset	379
4.4	Julkinen yhtiö kaupan kohteena	398
5.	Yrityskaupan ongelmatilanteet.	420

VI YRITYSKAUPAN INTEGRAATIO

Ismo Matinlauri

Mirkka Rintala

1. Johdanto	441
2. Yrityskaupan integraatio	443
2.1 Integraation perusta	445
2.1.1 Liiketoimintastrategia	446
2.1.2 Liiketoimintaprosessin kuvaus ja integrointisuunnitelma	447
2.1.3 Muutosjohtaminen	448
2.1.4 Henkilöstöhallinto ja viestintä	449
2.2 Integrointiprojekti	450
2.2.1 Integrointiprojektin koko	451
2.2.2 Integrointiprojektin vaiheet	454
2.2.3 Integroinnin laajuus	456
3. Integroinnin suunnittelu	458
3.1 Vastuut ja tehtävät	459
3.2 Integrointitiimien tavoitteet	462
3.3 Integrointitiimien henkilölukumäärän määrittäminen	463
3.4 Integrointivaiheiden ajoitus	464
3.5 Integraation tehtävälista	464
3.5.1 Johtamisjärjestelmät	465
3.5.2 Myynti ja markkinointi	467
3.5.3 Osto, valmistus ja varastointi	468
3.5.4 Huolto	469
3.5.5 Taloushallinto	470
3.5.6 Henkilöstöhallinto	471
3.5.7 Tietohallinto	473
3.5.8 Viestintä	474
3.5.9 Lakiasiat	476
3.5.10 Prosessin hallinta / muut asiat	477
3.6 Aikataulu	479
3.7 Seuranta ja mittarit	480
3.7.1 Seuranta	480
3.7.2 Mittarit	481

4. Integroinnin toteutus	483
4.1 Muutosjohtaminen	484
4.1.1 Muutosohjelma	484
4.1.2 Muutosjohtamisen tehtävät	486
4.2 Henkilöstö ja viestintä	489
5. Yhteenveto	493
5.1 Ostaja – toteutuksien opetukset	493
5.2 Myyjä – toteutuksien opetukset	496
5.3 Integroinnin menestystekijät	497
Liite pääjaksoon VI	499
Lähteet	503
Lyhenteet ja keskeiset käsitteet	505
Hakemisto	521